	<p>گزارش چکیده پایان نامه / رساله فارسی و انگلیسی</p>					 دانشکده حقوق و علوم سیاسی	
1402/11/23	تاریخ دفاع:	کارشناسی ارشد	مقطع تحصیلی:	حوق زن	رشته تحصیلی:	فاطمه سادات میرکاظمی	نام و نام خانوادگی دانشجو:
جناب آقای دکتر جمشید جعفرپور سرکار خانم دکتر سیمین حاجی پور			نام استاد/ اساتید داور	جناب آقای دکتر حسین شفیعی	نام استاد مشاور	سرکار خانم دکتر مریم غنی زاده باقفی	نام استاد راهنما
حدود اختیارات زوج در منع اشتغال زوجه با تاکید بر آرای قضایی							عنوان پایان نامه/ ساله:
<p>بیان مسئله:</p> <p>سرپرستی نهاد اجتماعی بزرگ و مهم خانواده، در اختیار زوج می باشد. ریاست حق و تکلیفی است که شارع بر عهده وی گذاشته است. ریاست زوج قاعده ای آمرانه است که خلاف آن را نمی توان پذیرا بود. ریاست زوج در خانواده باید در راستای صلاح و حفظ مصلحت خانواده باشد. زوج نمی تواند از این حدود اختیارات خود سوءاستفاده کند. یکی از موارد اختیارات زوج در قانون مدنی، منع اشتغال زوجه توسط زوج می باشد. طبق ماده ۱۱۱۷ قانون مدنی شوهر می تواند زن خود را از حرفه یا صنعتی که منافی مصالح خانوادگی یا حیثیات خود یا زن باشد منع کند. بامطالعه مبانی فقهی و قوانین مربوط به شغل زنان مشخص می شود که اشتغال زن مخصوصا بعد از ازدواج، مبتنی بر رعایت عدالت و با لحاظ اهمیت زندگی مشترک می باشد. طبق ماده ۱۱۱۷ زوج این حق را دارد که از اشتغال زوجه در شرایطی جلوگیری کند. از این ماده می توان به این نتیجه رسید که زوجه برای اشتغال خود منوط به اجازه زوج نیست ولی اگر در راستای مصلحت خانواده نباشد می تواند مانع شود. تشخیص اینکه شغل زوجه با مصلحت خانواده و حیثیت زوجین منافی دارد بر عهده دادگاه می باشد بر اساس نوع شغل، حساس و کلیدی بودن شغل در جامعه، تحصیلات، ساعت کاری، عرف و ... در نظام حقوقی ایران تمام هزینه ها و تامین معاش خانواده بر عهده زوج می باشد و مسئولیت مالی و وظیفه زوجه نیست، اما این بدان معنا نیست که ورود زنان به جامعه برای اشتغال جلوگیری شود؛ بلکه در جوامع و با پیشرفت مشاغل امروزی این نیاز در زنان احساس می شود. در اصل 21 قانون اساسی به تضمین حقوق زنان اشاره شده است؛ و در قسمتی از اصل 28 قانون اساسی بیان شده است که هر شخصی می تواند شغلی را که مایل به آن است و با اسلام و مصالح عمومی مغایرت ندارد انتخاب کند. پس این امر نشان می دهد که اختیار زوج محدود می باشد و در مواردی با تشخیص دادگاه می تواند مانع از اشتغال زوجه بشود. گاهی هنگام عقد زوجه شاغل بوده و زوج با شغل او موافقت نموده، در مواردی دیگر زوجه هنگام عقد در شروط ضمن عقد حق اشتغال را متذکر می شود و در مواردی زوجه بعد از ازدواج تصمیم به شغل شدن می گیرد؛ عدم اشاره به اشتغال زوجه در سند ازدواج مانع اشتغال وی نیست. شروط ضمن عقد می تواند نقش در تقویت یا محدود کردن ریاست مرد را داشته باشد. قانون مدنی و دین اسلام حق اشتغال را برای زن در نظر گرفته است. هم چنین با توجه به سوره نساء آیه ۳۲ دین اسلام پذیرش اشتغال را برای زن و مرد پذیرفته است و حتی در قانون اساسی هم منعی برای اشتغال زوجه ذکر نشده است.</p>							بیان مسئله:

<p>روش تحقیق توصیفی تحلیلی می باشد. ابزار گردآوری اطلاعات با توجه به نوع تحقیق ابزار کتابخانه ای خواهد بود و براساس مراجعه به منابع علمی شامل کتاب ها، نشریات، مقالات علمی معتبر، سایت های حقوقی، کتاب های فقهی حقوقی آرای قضایی سال های جدید اخذ شده از دادگاه خانواده و دیدگاه های فقهای معاصر است</p>	<p>روش پژوهش:</p>
<p>سوال های اصلی حدود اختیارات زوج در منع اشتغال زوجه در چه چارچوب هایی می باشد؟ رویکرد قضایی ایران در این زمینه به چه صورت است؟</p> <p>سوال های فرعی اثر عدم رضایت زوج بر اشتغال زوجه و تایید دادگاه، برنقله زوجه چه تاثیری می گذارد؟ تشخیص مغایرت شغل زوجه با مصلحت خانواده و حیثیت زوجین بر عهده کیست؟ در صورتی که اشتغال زوجه در عقدنامه شرط شده باشد زوج می تواند مانع اشتغال زوجه شود؟ فرضیه اصلی حدود اختیارات زوج در منع اشتغال زوجه بستگی به شرایط قانونی دارد و اختیار شوهر ۱. مطلق نمی باشد و محدود به حیثیت زوجین و مصالح خانوادگی می باشد؛ که دادگاه می تواند با توجه به شرایط و شئون خانوگی، عرف، آداب و رسوم اجتماعی و اخلاقی درباره منع اشتغال تصمیم بگیرد. با توجه به پیشرفت جامعه امروزی و تخصصی شدن مشاغل و سطح تحصیلات بانوان، ۲. رویکرد قضات نگاهی مثبت و آگاهانه نسبت به اشتغال زنان می باشد.</p> <p>فرضیه های فرعی اگر زوج زوجه را از اشتغال منع کند و پس از طرح دعوی و صدور حکم قضایی، زوجه از ۱. اشتغال صرف نظر نکند وی ناشزه محسوب می شود و طبق قانون به زن ناشزه نفقه تعلق نمی گیرد. دادخواست منع از اشتغال زوجه با زوج است و تایید و تشخیص این که شغل با مصلحت و ۲. حیثیت زوجین منافی دارد برعهده قاضی و دادگاه خانواده می باشد هنگامی که اشتغال زوجه شرط شده باشد و او مشغول به کار باشد زوج نمی تواند مانع او ۳. شود. حداقل تا زمانی که قرارداد کاری زوجه مهلت دارد</p>	<p>سؤال و فرضیه تحقیق:</p>
<p>پژوهش در دو فصل انجام شده است فصل اول با عنوان حدود اختیارات زوج و فصل دوم با عنوان نقد و تحلیل آرای قضایی پیرامون دیدگاه قضات نسبت به اشتغال زوجه می باشد. بعد از تاییدیه از حفاظت و اطلاعات مجتمع قضایی امام خمینی (ره) و صدور مجوز، پرونده های منع اشتغال زوجه از مجتمع قضایی خانواده "1" تهران اخذ گردیده است. 50 پرونده مربوط به سال های 1400 تا 1402 در 4 شعبه مطالعه و یادداشت برداری و مطالعه شده است و تعداد 36 پرونده در پژوهش استفاده گردیده است.</p>	<p>روند پژوهش:</p>

مبنی بر اینکه مشاغل بررسی شده در آرای موجود نمونه ای از مشاغلی است که در جامعه توسط بانوان انتخاب شده لکن به دلایلی که در ادامه می آید با مخالفت همسرانشان مواجه شده است. در 36 پرونده منع اشتغال زوجه در 4 شعبه متفاوت در دادگاه خانواده مجتمع قضایی خانواده "1" تهران 11 شغل دولتی و 25 شغل آزاد مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است طبق قانون ۱۱۱۷ مدنی زوج می تواند با توجه به دو شرط مغایرت شغل با مصلحت و منافی بودن شغل با حیثیات زوجین مانع اشتغال همسر بشود. ولی در مورد مغایرت شغل با مصالح خانواده راجع به اینکه چه مشاغلی می تواند با مصالح خانواده مغایرت داشته باشد به طور دقیق ذکر نشده است ولی می توان به مواردی مثل ساعات طولانی کار زوجه، اختلاط غیرمتعارف با همکاران و نامناسب دانستن فضای محیط کار زوجه، امتناع زوجه از وظایف همسری در زندگی مشترک، عدم مصلحت تربیت فرزندان

تفاوت محل زندگی مشترک تا محل کار زوجه و شیفت کاری اشاره کرد.

در پرونده های منع اشتغال زوجه ۲۵ شغل آزاد مورد بررسی قرار گرفته است که به مشاغل حسابداری در شرکت های خصوصی، فروشنده گی لباس و لوازم دیگر، کار در تولیدی، سالن زیبایی، پرستاری در منزل، بلاگری، راننده اسنپ، بنگاه املاک و دیگر شرکت های خصوصی اشاره کرد

در پرونده ها 11 شغل دولتی مورد بررسی قرار گرفته است که می توان به مشاغل تدریس، آموزش پرورش، کارمند دانشگاه و پرستار و بهیار اشاره کرد طبق قانون مدنی زوج می تواند اگر اشتغال زوجه را منافی مصالح خانوادگی یا حیثیات خود یا زن بداند از دادگاه منع اشتغال همسرش را خواستار باشد.

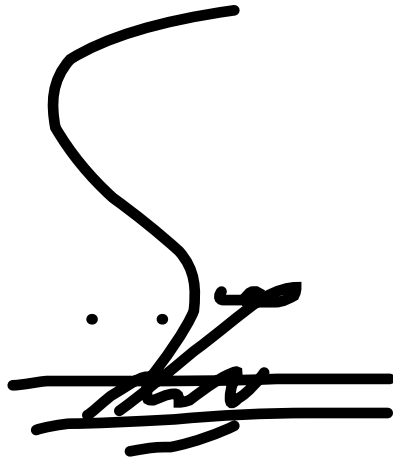
دکترین حقوقی درباره منع اشتغال زوجه بعد از ازدواج اختلاف نظر دارند؛ از جمله دکتر کاتوزیان معتقد هستند حتی بعد از ازدواج و با وجود شرط ضمن عقد اشتغال زوجه، زوج می تواند از اشتغال زوجه ممانعت به عمل آورد. زیرا رضایت شوهر جلوگیری از اختیارات قانونی او نمی کند. منع زن تنها حق مرد نیست که با رضایت زوج بتوان آن را ساقط نمود بلکه زوج در قبال زندگی و خانواده دارای مسئولیت هست و مربوط به نظم عمومی می باشد که از آثار ریاست زوج بر خانواده قلمداد می شود. ولی به گفته دکتر محقق داماد: " شرط ضمن عقد لازم الوفاء بوده و شوهر حق منع از ادامه کار زن را نخواهد داشت" اگر زوجه در هنگام ازدواج شاغل بوده و عقد مبنی بر موافقت اشتغال صورت گرفته باشد، و در شروط ضمن عقد اشتغال زوجه شرط شود؛ حتی اگر بعد از ازدواج زوج اشتغال را منافی بداند زوج حق ممانعت را نخواهد داشت در این پژوهش اشتغال زوجه را با توجه به آرای قضایی دادگاه خانواده مجتمع قضایی خانواده "1" تهران و رویکرد قضات نسبت به اشتغال زوجه مورد بررسی قرار گرفته است و با مطالعه پرونده های منع اشتغال زوجه سال های 1400 تا 1402 به چندین مورد می توان اشاره کرد که اشتغال زوجه منافی با حیثیات و مصالح خانوادگی هست. که می توان به مسافت های طولانی از محل کار زوجه تا منزل مشترک زوجین، ساعات کاری و شیفت های طولانی، محیط و فضای نامناسب کاری، امتناع زوجه از وظایف همسری در زندگی مشترک، عدم مصلحت تربیت فرزندان اشاره کرد

رویکرد قضات تا حدودی به سمت حمایت از اشتغال زوجه صورت گرفته است و حق اشتغال برای همه به عنوان یک حق در نظر گرفته شده است و از اشتغال زنان هم نیز حمایت گردیده است.

زوج باید منافی بودن اشتغال همسرش را در دادگاه اثبات نماید حتی اگر هنگام ازدواج شغل زوجه در عقدنامه خانه دار ذکر شده باشد و پس از گذشت مدتی زوجه می تواند شاغل شود و اگر اشتغال زوجه منافی با مصالح و حیثیات خانوادگی نباشد زوج نمی تواند مانع اشتغال وی گردد.

اگر شوهر خواستار منع اشتغال زوجه هست باید هنگام عقد نکاح با درج شرط ضمن عقد نکاح، ممنوعیت اشتغال زوجه را لحاظ نماید.

تائید استاد راهنما

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'S' followed by several horizontal strokes and a flourish.